

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2XEObd/9/2018
Identifikačné číslo spisu: 4208212746
Dátum vydania rozhodnutia: 21.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4208212746.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOST', s.r.o., Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Mgr. Zuzanou Harajbičovou, poverenou zamestnankyňou, proti povinnej: M. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX/X, W., v konaní o vymoženie 776,74 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Komárno, pod sp. zn. 6Er/597/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. decembra 2013, č. k. 25CoE/208/2013-69, takto

rozhodol:

I. Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu Nitre zo dňa 30.decembra 2013, č. k. 25CoE/208/2013-69 v napadnutej časti z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno, ako súd prvej inštancie, uznesením zo dňa 05.04. 2013, č. k. 6Er/597/2008-29 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju tým, že o trovách exekúcie súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Súd prvej inštancie v priebehu konania zistil, že exekúcia v danej veci je vedená na podklade exekučného titulu, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava zo dňa 28.03.2008 sp. zn. SR 02212/08. Zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinnou, založený zmluvou o úvere posúdil ako spotrebiteľský úver podľa § 2 písm. a), b). § 3 ods. 1. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a aplikoval naň ust. § 53. § 54 ods. 1. 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade rozhodcovská doložka dojednaná účastníkmi v bode 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Poukázal, že oprávnený zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej

formulárovej zmluve, ktorú používal v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Uzavrel, že predložený rozhodcovský rozsudok vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcovského súdu v danej veci konať, nie je možné považovať za spôsobilý exekučný titul. V intenciách § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku a § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní preto predmetnú exekúciu vyhlásil za neprípustnú a túto zastavil.

2. Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, ktorý napadnutým uznesením 30. decembra 2013, č. k. 25CoE/208/2013-69, návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, využijúc postup podľa ust. § 219 ods. 2 O. s. p. sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie. Poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorého závery sa v otázke skúmania platnosti rozhodcovskej doložky považujú za konštantné. Uznesením zo dňa 09.02.2012 sp. zn. 3Cdo/122/2011 Najvyšší sud zaujal stanovisko, podľa ktorého pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej, resp. platnej rozhodcovskej zmluvy. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (v spotrebiteľskej veci) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2:0 dňa 21.03.2012 sp. zn. 6Cdo 1/2012). Povinnosťou exekučného súdu pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie je skúmať, či návrh na vydanie exekúcie a exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom a či rozhodcovský súd mal právomoc vo veci konať. K žiadosti oprávneného na polozenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev odvolací súd uviedol, že v predmetnej veci nie je potrebné sa obracať s predbežnou otázkou na Súdny dvor EÚ. Odvolací súd posúdil návrh oprávneného na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako neopodstatnený.

3. Proti tomuto rozhodnutiu v jeho potvrdzujúcom výroku odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že:

a. súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O. s. p. v znení účinnom do 1. januára 2015, ďalej len „O. s. p.“),

b. v konaní vystupoval účastník, ktorý nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ O. s. p.),

c. v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O. s. p.)

d. sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný § 237 písm. e/ O. s. p.)

e. súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p.),

f. konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),

g. rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

4. Dovolateľ žiadal uznesenie súdu prvej inštancie spolu s uznesením odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvej inštancie; zároveň žiadal dovolacie konanie prerušiť podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s ust. § 243c O. s. p. a Súdnemu dvoru EÚ predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikoval v podanom dovolaní.

5. Povinná sa k dovolaniu oprávneného nevyjadřila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania je potrebné zamietnuť s tým, že dovolanie je dôvodné

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd

postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ust. § 236, ust. § 237 a § 239 O. s. p.

8. Oprávnený v podanom dovolaní navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s ust. § 243c O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil oprávneným navrhované prejudiciálne otázky.

9. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že konanie pred Súdnym dvorom EÚ o predbežnej otázke má povahu osobitného nesporového a medzitýmneho konania, v ktorom Súdny dvor EÚ má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Európskej únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady Európskeho spoločenstva. Toto konanie je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože Súdny dvor EÚ v ňom vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

10. Ust. § 162 ods. 1 písm. c/ C. s. p. ukladá povinnosť súdu prerušiť konanie len vtedy, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, pretože dospel k záveru, že je potrebné podať výklad práva Európskej únie, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru EÚ na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny.

11. Výriešenie právnych otázok nastolených dovolateľom v tomto konaní patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. Nie sú interpretované právne normy komunitárneho práva, ktorých výkladu sa dovolateľ domáhal. Podľa názoru dovolacieho súdu nie je otázka výkladu komunitárneho práva pre riešenie daného prípadu rozhodujúca, preto návrh na prerušenie konania zamietol.

12. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

13. Podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

14. Podľa ust. § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

15. Podľa ust. § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

16. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

17. V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v ust. § 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v ust. § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

18. V zmysle ust. § 242 ods. 1 O. s. p. /druhá veta/ je dovolací súd povinný prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutie odvolacieho

súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa ust. § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné i podľa ust. § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

19. Oprávnený procesné vady konania v zmysle ust. § 237 písm. c/, a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. Nakoľko v konaní nevystupoval účastník (vedľajší účastník), ktorý nemal spôsobilosť byť účastníkom konania podľa ust. § 237 písm. b/ O. s. p., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval, tento dovolací dôvod za bezpredmetný.

20. Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/, d/, f/ O. s. p., ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

21. S prihliadnutím na obsah dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr osobitne zamerlal, či oprávnenému bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p., tak ako to tvrdí vo svojom dovolaní.

22. Vadou konania, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo podať, predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. O procesnú vadu v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p. ide tak aj vtedy, ak súd nerozhodol o procesnom návrhu účastníka konania .

23. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že oprávnený vo svojom odvolaní (č. l. 45 spisu), podanom proti uzneseniu súdu prvej inštancie navrhol, aby súd postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. konanie prerušil a podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie o súlade ustanovenia § 44 ods. 2 /prvá a druhá veta/ Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 /prvá veta/ Ústavy Slovenskej republiky pre rozpor s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok. V tejto súvislosti oprávnený uviedol, že pre exekučný súd by malo byť otázne aj to, či je v súlade s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok možné opakované uskutočnenie revízneho postupu podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, a to aj bez akejkoľvek časovej limitácie.

24. Z obsahu spisu dovolací súd tiež zistil, že odvolací súd o tomto procesnom návrhu oprávneného na prerušenie konania nerozhodol a v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré sa s uvedeným návrhom na prerušenie konania nezaoberal. Uvedeným postupom tak odvolací súd odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

25. Zistená vada konania, súčasne zakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Táto procesná vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí rozhodnutie v napadnutej časti vždy zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté takouto procesnou vadou nie je možné považovať za správne. So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcom výroku zrušil podľa ust. § 449 ods. 1, § 450 C. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

26. V ďalšom konaní odvolací súd posúdi návrh oprávneného na prerušenie konania podľa ust. § 162 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (pôvodne ust. § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p.) a rozhodne o ňom.

27. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa ďalšími námietkami oprávneného uvedenými v dovolaní nezaoberal.

28. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

29. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.